

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑΣ 2015-2016

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΔΡΑΣΗΣ

**Ανάπτυξη φιλιαναγνωσίας και βελτίωση
κατανόησης γραπτού λόγου**

Συγκείμενο σχολικής μονάδας

- 137 μαθητές κυρίως από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα
- 7 τμήματα
- 12 εκπαιδευτικοί μόνιμο προσωπικό
- Μια εκπαιδευτικός ΑΝ.Α.Δ.
- 48 παιδιά αλλόγλωσσα
- 15 παιδιά Ειδικής Εκπαίδευσης
- 18 παιδιά έχουν διαγνωσθεί στην ομάδα πιθανής εκδήλωσης λειτουργικού αλφαριθμητισμού
- 3 παιδιά της Ο.Α.Π.
- Γονείς κυρίως γεωργοί, υπάλληλοι, τεχνίτες χωρίς ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη μόρφωση και τη σχολική δραστηριότητα των παιδιών τους
- Κτηριακές ελλείψεις
- Σύνδεσμος Γονέων με μειωμένη οικονομική δυνατότητα
- Αρκετά καλή συνεργασία με Σχολική Εφορεία

Γιατί συμμετέχουμε

- Στόχος ΥΠΠ για βελτίωση μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Ανάγκη για μια συλλογική προσπάθεια προς βελτίωση των αποτελεσμάτων και αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών μέσω μιας επιστημονικής διαδικασίας και την παράλληλη στήριξη εξωτερικών εξειδικευμένων συνεργατών
- Αναγνώριση της ανάγκης για επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών
- Ευκαιρία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας (αναγκών και εκπαιδευτικού έργου), μέσω μιας πιο κατευθυνόμενης και ελεγχόμενης διαδικασίας
- Πρόκληση στην επαγγελματική ρουτίνα των εκπαιδευτικών
- Θετική επίδραση εκπαιδευτικών που είχαν την εμπειρία σε άλλα σχολεία

Πορεία εργασίας

Έγνωση για μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων της σχολικής μονάδας και διατήρηση της ισορροπίας

- Συλλογική απόφαση για συμμετοχή (θετική ψήφος από όλους)
- Κατάρτιση ομάδας οργάνωσης και συντονισμού
- Ενημέρωση για το πρόγραμμα

Πορεία έρευνας δράσης

1. Διερεύνηση αναγκών

- Εντοπισμός αναγκών (Διδασκαλία – Επίδοση, Κλίμα τάξης, Κουλτούρα – Κλίμα σχολείου, Γονείς-Συνεργασία)
- Παρουσίαση και ανάλυσή τους
- Συζήτηση και ιεράρχησή τους
- Καθορισμός του σκοπού και των επιμέρους στόχων της δράσης

2. Σχέδιο Δράσης

3. Εφαρμογές Δράσεων

4. Αξιολόγηση

Διαπιστώσεις εκπαιδευτικών

- Δυσκολίες στην κατανόηση κειμένων και οδηγιών και στην επίλυση μαθηματικών προβλημάτων
- Φτωχή κριτική σκέψη
- Μη ικανοποιητική συμμετοχή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Χαμηλές επιδόσεις – πολλές ελλείψεις
- Χάσιμο διδακτικού χρόνου (δυσκολία στην ανάγνωση οδηγιών και κειμένων- πρόβλημα συγκέντρωσης)
- Μικρή ανταπόκριση των παιδιών και μη ενεργητική συμμετοχή τους στη διδασκαλία
- Χαμηλό ενδιαφέρον των παιδιών για την κατ οίκον εργασία, ιδιαίτερα στα δευτερεύοντα μαθήματα
- Φτωχές κοινωνικές δεξιότητες
- Αδιαφορία γονιών για τη σχολική ζωή του παιδιού τους και το έργο του σχολείου.

Ανάγκες μαθητών

- Να επιβραβεύονται περισσότερο
- Το μάθημα να μη διακόπτεται για παρατηρήσεις
- Το μάθημα να είναι πιο εύκολο
- Η κατ οίκον εργασία να είναι πιο ενδιαφέρουσα
- Το μάθημα να έχει πιο παιγνιώδη μορφή
- Να χρησιμοποιούν οι ίδιοι περισσότερο τον ΗΥ στην τάξη
- Να λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντά τους
- Οι γονείς τους να έρχονται πιο συχνά στο σχολείο και να τους αφιερώνουν περισσότερο χρόνο.

Σκοπός και στόχοι

Τέθηκαν μετά από μελέτη και συζήτηση και στη βάση:

- των Δεικτών επιτυχίας και επάρκειας των ΑΠ στα τρία επίπεδα διδασκαλίας της γλώσσας, που οδηγούν στον Αναγνωστικό Γραμματισμό
- του ορισμού του Αναγνωστικού Γραμματισμού όπως ορίζεται στην έκθεση του Δικτύου Ευρυδίκη 2011, με θέμα «Η Διδασκαλία της Ανάγνωσης στην Ευρώπη: Πλαίσια, Πολιτικές και Πρακτικές».
- της άποψης των Baker et al (*Baker et al, 2000:11*) ότι: *μια διδασκαλία, που επιδιώκει να καταστήσει τους μαθητές ικανούς αναγνώστες μέσα από τη συνειδητή υιοθέτηση αναγνωστικών δεξιοτήτων, είναι αναγκαία αλλά δεν είναι ικανοποιητική διότι η φιλαναγνωσία [engaged reading] περιέχει ίσες ποσότητες αναγνωστικής δεξιότητας και κινήτρου. Άρα οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εστιάζουν την προσοχή τους εξίσου σε αυτούς τους δίδυμους στόχους.*

Σκοπός και στόχοι

Σκοπός:

Βελτίωση της ικανότητας κατανόησης γραπτών κειμένων

Στόχοι:

Τα παιδιά να:

- Αναπτύξουν ποικίλες αναγνωστικές δεξιότητες, οι οποίες θα τα καταστήσουν ικανά να διαβάζουν γραπτά κείμενα όλων των γνωστικών αντικειμένων με ευχέρεια (ανάλογα με την ηλικία τους), να τα κατανοούν, να τοποθετούνται κριτικά απέναντί τους, έτσι ώστε να οδηγούνται στην κατάκτηση της γνώσης.
- Ενισχύσουν το αναγνωστικό κίνητρο, ώστε να προσελκύονται στο διάβασμα και να απολαμβάνουν την αναγνωστική τους εμπειρία.

Σχέδιο Δράσης

- Δραστηριότητες με βάση τις ανάγκες του μαθητή
- Προώθηση των δραστηριοτήτων σε επίπεδο

σχολείου

μαθητή

τάξης

Εξωτερικού
περιβάλλοντος
(γονείς-κοινότητα-άλλοι)

- Ανάγκες σε επιμόρφωση
- Υπευθυνότητες- χρονοδιαγράμματα

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- Παρουσίαση σε συνεδρίες προσωπικού για στρατηγικές ανάπτυξης της κατανόησης γραπτού λόγου (Συνεργάτης από το ΠΙΚ, Παρουσιάσεις από δ/λους)
- Επιμόρφωση από Επιθεωρήτρια, Σύμβουλο Ελληνικών, Μαθηματικών, Επιστήμης
- Διοργάνωση Δειγματικού μαθήματος στα πλαίσια του Δικτύου Διευθυντών για τους Δείκτες το οποίο είχε ως στόχο την κατανόηση γραπτού κειμένου
- Αναστοχασμός σε συνεδρίες προσωπικού και σε συναντήσεις δ/λων -Αυτοαξιολογήσεις
- Συμμετοχή της Δ΄ τάξης στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Parrissee (έμφαση στον αναγνωστικό εγγραμματισμό – επιχειρηματολογία)
- Συνδιδασκαλίες, αλληλοπαρακολουθήσεις μαθημάτων
- Δημιουργία τράπεζας υλικού σχετικής με το θέμα

Δράσεις σε επίπεδο μαθητή

Υποστήριξη μαθητών με βάση τους στόχους

- Ειδική εκπαίδευση
- Λειτουργικός Αλφαριθμητισμός-δασκάλα
- Διδασκαλία Ελληνικών σε αλλόγλωσσους (στο σχολείο, Επιμορφωτικά ΥΠΠ το απόγευμα)
- Εναλλακτικό μαθησιακό πρόγραμμα σε παιδιά με αποκλίνουσα συμπεριφορά-Εξωτερικός συνεργάτης
- Ενισχυτική διδασκαλία-Δασκάλα ΑΝΑΔ

Κατ'οίκον εργασία

- Ανάγνωση κειμένων ανάλογα με την ικανότητα και τα ενδιαφέροντα του μαθητή
- Ανάγνωση έντυπου υλικού που τους ενδιαφέρει
- Παρουσιάσεις κειμένων από παιδιά
- Προετοιμασία για παρουσιάσεις σε σχολικές εκδηλώσεις
- Βιβλιοπαρουσιάσεις
- Δραστηριότητες σε συνεργασία με τους γονείς

Δραστηριότητες-Στρατηγικές σε επίπεδο τάξης

- Λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης
- Γωνιά του βιβλίου
- Δεκάλεπτο ανάγνωσης
- Μαραθώνιος Ανάγνωσης Άλκης Ζέη
- Μεγαλόφωνη ανάγνωση καθημερινά
- Γραπτές οδηγίες στον πίνακα για το πρόγραμμα της μέρας
- Ανάγνωση βιβλίου σε περίπτωση διαμοιρασμού τάξης
- Εφαρμογή τεχνικών/στρατηγικών στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα του Αναλυτικού προγράμματος (Κάθε δάσκαλος σχεδιάζει το δικό του σχέδιο δράσης ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών του και του μαθήματός του από τράπεζα σχετικών δραστηριοτήτων που δόθηκαν.)

Δραστηριότητες σε επίπεδο σχολικής μονάδας

- Δημιουργικές δραστηριότητες με συγγραφείς
- Διαβάζουμε με ζεστή σοκολάτα
- Τα μεγάλα παιδιά διαβάζουν στα μικρά
- Τηλεδιάσκεψη με την Άλκη Ζέη
- Γιορτή των Γραμμάτων σε συνεργασία με την Εκκλησία και τον Σύνδεσμο Γονέων.
- Βιβλιοπαρουσιάσεις βιβλίων των παιδιών στους γονείς.
- Παζαράκι ανακύκλωσης βιβλίου
- Έκθεση βιβλίου
- Έκθεση γελοιογραφίας με έργα των παιδιών
- Ανταλλαγές βιβλίων
- Διαγωνισμός σελιδοδείκτη
- Κινητή βιβλιοθήκη κατά το διάλειμμα
- Πάντα το βιβλίο μου μαζί μου
- Αξιοποίηση του βιβλίου σε ημερίδες του σχολείου
- Παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού
- Σχετικά λογισμικά στην ιστοσελίδα του σχολείου για αξιοποίησή τους στον ελεύθερο χρόνο εκτός σχολείου

Δραστηριότητες για τους γονείς

- Ενημέρωση για τον υπό έμφαση στόχο σε απογευματινή συνάντηση
- Ενημέρωση από τους δασκάλους στις επισκέψεις γονέων
- Διάλεξη σχετική με την αξία της φιλαναγνωσίας και τους τρόπους ανάπτυξής της από την οικογένεια.
- Διαβάζουμε με τα παιδιά μας στο σπίτι και στο σχολείο
- Επιμορφωτικό υλικό στην ιστοσελίδα του σχολείου

Αξιολόγηση

- Αρχική
- Ενδιάμεση
- Τελική

- Συντρέχουσα, κατά την εφαρμογή στρατηγικών και δράσεων, για επαναστοχοθέτηση και αλλαγή δραστηριοτήτων
- Αυτοαξιολόγηση μαθητών (συνέντευξη, διαγνωστικό δοκίμιο)
- Μέτρηση της άποψης των γονέων (συνέντευξη, ερωτηματολόγιο)

Αποτελέσματα από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του προγράμματος

- Εκπαιδευτικοί

- Πορεία προς την ίδια κατεύθυνση με κοινή γλώσσα επικοινωνίας
- Κλίμα συνεργασίας και εμπιστοσύνης
- Άνοιγμα της τάξης
- Αύξηση της αυτοπεποίθησης και ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας
- Αναζήτηση και μελέτη νέων στρατηγικών διδασκαλίας
- Ανάγκη για αναστοχασμό και επιμόρφωση
- Κουλτούρα μάθησης

Αποτελέσματα από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του προγράμματος

- Μαθητές
  - Αύξηση του ενδιαφέροντος για ανάγνωση βιβλίων και άλλων κειμένων
  - Βελτίωση αναγνωστικής ικανότητας
  - Μικρή βελτίωση στην κατανόηση οδηγιών και γραπτών κειμένων (Χρειάζεται πολλή δουλειά ακόμη) καθώς και στην πολυεπίπεδη κατανόηση των κειμένων (περιεχόμενο / δομή / κριτική διερεύνηση)
  - Χρήση της επιχειρηματολογίας
  - Περισσότερο ενδιαφέρον για την κατ οίκον εργασία που αφορά δραστηριότητες σχετικές με την ανάγνωση
  - Περισσότερο ενδιαφέρον για συμμετοχή στο μάθημα - Βελτίωση του κλίματος στην τάξη.
  - Περισσότερη συγκέντρωση στο μάθημα
  - Μικρότερη απώλεια διδαχτικού χρόνου με την ανάπτυξη ρουτίνων και καλύτερη αξιοποίησή του.
  - Εμπλουτισμός λεξιλογίου
  - Βελτίωση στη συμπεριφορά και στις σχέσεις τους με τους άλλους
  - Βελτίωση της αυτοεικόνας τους
  - Ενίσχυση του σεβασμού και εκτίμησης του έργου του σχολείου

Δυσκολίες

- Αξιολόγηση (χρόνος, δοκίμια, ανάλυση αποτελεσμάτων)
- Περιορισμένος ο χρόνος εφαρμογής του προγράμματος
- Περιορισμένος ο χρόνος για συντονισμό και προγραμματισμό των προτεινόμενων δραστηριοτήτων
- Χρονοβόρα διαδικασία – Έλλειψη χρόνου για συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των συναδέλφων
- Περιορισμένος χρόνος για επιμόρφωση και στήριξη σε σχολική βάση
- Συστηματική συνεργασία με συνεργάτη ειδικού στο θέμα για καθοδήγηση τόσο σε θέματα καθορισμού πορείας όσο και σε θέματα επιμόρφωσης και ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
- Αντίσταση και δυσπιστία γονέων (μεμονωμένες περιπτώσεις)

Εισηγήσεις

- Το πρόγραμμα να είναι για τουλάχιστο δύο χρόνια
- Να αρχίζει άμεσα με την έναρξη της σχολικής χρονιάς
- Οι πρώτες διαδικασίες να γίνονται πιο γρήγορα με τη στήριξη του Π.Ι.Κ.
- Να υπάρχει τράπεζα υλικού για διάφορα θέματα στο Π.Ι.Κ. και κατάλογος ονομάτων εκπαιδευτών ώστε να μη χάνεται χρόνος για την αναζήτηση υλικού και εκπαιδευτών για την επιμόρφωση δ/λων
- **Δυνατότητα συχνότερων συναντήσεων με εξωτερικούς συνεργάτες που να σχετίζονται τόσο με την ανάπτυξη έρευνας δράσης όσο και με το ειδικό θέμα που απασχολεί τη σχολική μονάδα.**
- Οπτικογραφημένες διδασκαλίες και δειγματικά μαθήματα ή συνδιδασκαλίες με τον συνεργάτη
- Σταθμισμένα δοκίμια για διάγνωση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων
- Πίστωση χρόνου στη σχολική μονάδα για την πιο αποτελεσματική διεξαγωγή του προγράμματος
- Δίκτυα σχολείων που πιθανόν να έχουν τους ίδιους στόχους
- Πιο ξεκάθαρο το πρόγραμμα και τα χρονοδιαγράμματα
- Ανάλογη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στο διήμερο εκπαιδευτικού
- Απαιτείται περισσότερος χρόνος για επικοινωνία και συνεργασία με τους γονείς

Διαπίστωση: Απαιτείται χρόνος!

Πίστωση των σχολικών μονάδων με επιπρόσθετο μη διδακτικό χρόνο

Ευχαριστούμε!

